

Gordana Lovrec¹

Pregledni rad

Sustavni model gospodarenja ambalažom od sredstava za zaštitu bilja u Varaždinskoj županiji

Udruga CROCPA (Udruga proizvođača i zastupnika sredstava za zaštitu bilja) pokrenula je u 2008. g. projekt pod nazivom Sustavni model gospodarenja ambalažom od sredstava za zaštitu bilja (SZB), koji u potpunosti i financira. Prema Zakonu o otpadu čl. 6, proizvođači SZB obavezni su snositi sve troškove mjera zbrinjavanja otpada, troškove gospodarenja otpadom. Izmjenama i dopunama čl. 37 NN 60/08 proizvođači koji stavljaju u promet SZB dužni su zbrinuti otpad o vlastitom trošku.

Hrvatski zavod za poljoprivrednu savjetodavnu službu (HZPSS), područna služba Varaždinske županije, uz potporu Županije, Upravnog odjela za poljoprivredu, priključio se 2008. projektu CROCPA-e. U prvoj godini projekta Udruga je planirala zbrinjavanje otpadne ambalaže samo od velikih poljoprivrednih poduzeća. Varaždinska županija ima vrlo veliki broj manjih OPG s raznolikom poljoprivrednom proizvodnjom, zbog čega se stvara i vrlo velika količina otpadne ambalaže. Kako do lani poljoprivredni proizvođači nisu imali gdje na ispravan način odložiti otpadnu ambalažu od SZB-a, nerijetko su je odlagali na „divlja“ odlagališta, npr. uz poljop. parcele, putove i potoke te su provodili spaljivanje. Svi navedeni načini neispravnog zbrinjavanja odraz su velikog onečišćenja okoliša zbog izravnog otjecanja zaostalog sadržaja SZB-a u tlo i podzemne vode, a spaljivanjem se u atmosferu emitiraju otrovni plinovi.

Kao djelatnica HZPSS-a Varaždinske županije uključena sam u županijski Program zaštite okoliša u okviru kojeg sam 2003. predlagala mjeru koja se odnosi na zbrinjavanje otpadne ambalaže od SZB-a. Do 2008. godine zbog nedostatka zakonske legislative kao i financijskih sredstava specijalni kontejneri nisu bili postavljeni po općinama, kako se planiralo. Kao nositelj mjere zbrinjavanja otpadne ambalaže od SZB-a obratila

sam se udruzi CROCPA s prijedlogom da se uz poljoapoteke postave specijalni kontejneri kako bi se manjim poljoprivrednim proizvođačima omogućilo da na najpristupačniji i najjednostavniji način ispravno zbrinu otpadnu ambalažu od SZB-a. CROCPA je prihvatila suradnju i prijedlog. Izradili smo propagandno-edukacijski letak i plakat, a Županija je u cijelosti financirala tiskanje istih. Tijekom srpnja 2008. na području županije postavljeno je prvih 6 specijalnih kontejnera uz poljoapoteke. U listopadu 2008. tvrtka CIAK provela je prvi odvoz skupljene otpadne ambalaže. Akcija se već u samim počecima pokazala vrlo uspješnom što je dokaz da se svijest poljoprivrednika o potrebi zaštite okoliša mijenja u pozitivnom pravcu. Tokom proljeća 2009. postavljeno je još 11 specijalnih kontejnera, tako da za sada na području cijele županije postoji 17 lokacija uz poljoapoteke gdje se mogu odložiti otpadne ambalaže od SZB-a i to tvrtka članica CROCPA-e. Do 2008. g Udruga je brojila 9 članica, a s početkom 2009. priključila se i deseta članica te Udrugu čine najveće tvrtke koje se bave proizvodnjom i distribucijom sredstava za zaštitu bilja na području Hrvatske. Tijekom 2007. g. članice Udruge su na tržište Hrvatske distribuirale približno 200 t sredstava za zaštitu bilja. Prve akcije skupljanja otpadne ambalaže započele su tijekom lipnja i srpnja 2008. g. i prema izračunima CROCPA-e skupljeno je u periodu od 6 mjeseci 26% otpadne ambalaže. U 2008. g. članice Udruge distribuirale su približno 320 t sredstava za zaštitu bilja i očekivanja Udruge su da će se tijekom 2009. sustavnim modelom gospodarenja na području Hrvatske skupiti do 35% otpadne ambalaže (prema podacima CROCPA-e). Tvrtka CIAK je institucija koja ima dozvolu za pravilno gospodarenje s opasnim otpadom. Skupljenu ambalažu odvozi u tvornicu u Zagreb gdje se sortira, preša i na kraju odvozi u Sisak, u „Herbos“ spalionicu opasnog otpada.

Specijalni kontejneri za opasni otpad sastoje se od duple stijenke koja onemogućuje otjecanje zaostalog sadržaja SZB-a iz otpadne ambalaže, čime se sprječava onečišćenje okoliša opasnim tvarima SZB-a.

U 2010. godini nastavlja se s postavljanjem kontejnera na novim lokacijama, kao i informiranje i edukacija svih korisnika SZB-a.

Apeliram na sve korisnike sredstava za zaštitu bilja da odlažu otpadnu ambalažu od SZB-a u specijalne kontejnere kako se više ne bi onečišćavao okoliš, tj. naše tlo, pitka voda i hrana!

¹ Gordana Lovrec, dipl. ing. agr; Viša stručna savjetnica za zaštitu bilja, HZPSS, Varaždin